

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Csanádalberti Község Önkormányzata

2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	25
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	35
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	38
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	42
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	46
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	46
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	47
1. A HEP IT részletei.....	47
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	47
A beavatkozások megvalósítói.....	48
Jövőképünk.....	48
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	49
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	59
3. Megvalósítás.....	60
A megvalósítás előkészítése	60
A megvalósítás folyamata.....	60
Monitoring és visszacsatolás	62
Nyilvánosság	62
Érvényesülés, módosítás.....	63
4. Elfogadás módja és dátuma.....	64

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Csanádalberti Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Eredetileg Pitvaros község határában települt le 1844-ben 114 pitvarosi és tótkomlósi szlovák telepes, ennek következtében átmenetileg az Új-Pitvaros nevet is viselte. 1860-ban lett önálló. Legnagyobb lélekszámát 1935-ben érte el, 1460 fő.

A II. világháborút követően magyar-csehszlovák lakosságcsere során a szlovákok népességének 75-80%-a eltávozott, helyükre fölvidéki magyarok érkeztek (Negyed, Gúta).

A településre jellemző a mezőgazdasági kultúra. Az 1840-es években a temesvári királyi kamarának volt egy Ambrózi Albert nevű prefektusa, akit megbíztak a falu irányításával. A község ezért az „Alberti” nevet kapta, azonban 1849. után, mivel a falu a Csanád vármegye közepén terült el, - „Csanádalberti” – néven lett használatos. A falu jelképe a dohánylevél, mivel nagyrészt dohánytermesztéssel foglalkoztak.

1876-ban a település templomot épített, majd a századfordulón felépült a községháza. A falu fejlődéséhez nagyban hozzájárult az 1878-ban megépült makói Maros-híd, valamint az Aradot Szegeddel összekötő vasút.

Csanádalberti határában található Csikópuszta, itt él a környék tűzok populációja, és hasznos a tavaszi hérics és a vetővirág.

A település kiemelt vonzerejét jelenti a Körös-Maros Nemzeti Park részeként 1989-ben védelem alá helyezett Csanádi puszta. A természetes növénytakaró közül az ősgyep, a tavaszi hérics, a kamilla értékes és védett. Az itt élő egerészölyv, a vércse, a réti sas, a gólya, parti- és a füstifecske, a gyurgyalag és a tűzok védett madarak.

A vadásztársaság magaslesei a kirándulók rendelkezésére állnak.

Csanádalberti jelenlegi lakossága 481 fő, sajnos csökkenő tendenciát mutat, mivel a fiatalok elmennek a községből munkalehetőség reményében.

A községben egységes óvoda-bölcsőde (20 fővel) és 1-4 osztályos alsó tagozatos általános iskola működik (20 fővel). A felső tagozat 5-8 osztály a szomszédos Pitvarosra jár, a gyermekek szállítása iskolabusszal megoldott.

Működik a községben idősek nappali ellátása – mely 30 fő nyugdíjas és idős ember étkezését és nappali melegedését biztosítja.

Az egészségügyi ellátásról a Pitvarosról átjáró orvos és védőnő gondoskodik heti két alkalommal. Gyógyszertár, fogászat és állatorvosi körzetközpont szintén Pitvaroson található.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A faluban postahivatal működik, délelőtt mobilposta, délután fixposta.

Községi könyvtárunk egy éve a szegedi Somogyi Könyvtár vezetése alá tartozik, azóta bővült a szolgáltatás lehetősége.

Legközelebbi határátkelő a 21 km-re lévő Nagylak, amely egy időben munkalehetőséget biztosított néhány lakos számára.

Csanádalberti község tíz éven keresztül testvérvárosi kapcsolatban állt az erdélyi Okland településsel, akik többek között három kopjafát és székely kaput ajándékoztak (Községháza bejárati kapuja) a településünknek.

Fontosabb programok, mely már hagyománnyá vált a településen és egy kicsit összekovácsolja a falu apraját-nagyját: május elején pörköltfőzéssel egybekötött majális a község Árpád parkjában, június hónapban jótékonysági bál, melynek bevétele az óvoda és iskola költségvetését gyarapítja, végül decemberben a Falukarácsony, mely kezdődik az Árpád parkban karácsonyfa díszítéssel, és óvodások-iskolások műsorával, végül disznótoros vacsora a lakosság részére.

A község fontosabb nevezetességei, látványosságai:

Evangélikus templom: 1882-ben épült klasszicista stílusban, a község központjában áll. Az épület két bejáratot kapott, ami közül már csak egy használható: ez a templomhajó elé kiugró toronyba nyílik; díszítésként két korinthuszi féloszlop és a timpanon szolgál. A hajó egyenes lépcsője a karzatra vezet. Az ajtó fölé szlovák nyelvű emléktáblát helyeztek el, rajta a 100. zsoltár szövegével. Az eredeti toronysisak a jelenleginél díszesebb és magasabb is volt. A templom oldalhomlokzatát öt nagyméretű, félkörív ívesen záródó ablak, féloszlopok és erőteljes koronázó párkány tagolja. A szentély kívülről a hatszög három oldalával záródik, míg belül félköríves kialakítású; félgömb kupolája alatt kapott helyet a fa oltár és a szószék. A mennyezet és a falak találkozási íves kiképzésű.

A II. világháború során a templom orgonája megsérült. 1978-ban egy viharban a torony sérült meg annyira, hogy újjá kellett építeni; ekkor került helyére a mai, zömökebb és alacsonyabb toronysisak. Később a karzat alatti részt falazással elválasztották a templom belső terétől, és ott imatermet alakítottak ki. 1994-ben a templom külsejét teljesen felújították, egyúttal befalazták az északi oldalbejáratot. 2010. júniusában hosszú idő óta a legnagyobb vihar csapott le a térségre, és a templom súlyos károkat szenvedett: ablakai betörték, a vakolat lepergett és leszakadt a torony alatti óra is. (Az evangélikus egyház pályázatot nyújtott be a felújítására)

Római katolikus imaház: Református imaház haranglábbal (a harangláb jelenleg felújítás alatt)

I. világháborús emlékmű (Árpád parkban található)

II. világháborúban elesett katonák emlékére állított kopjafa a község temetőjében (Képviselőtestület állította 2004-ben)

A község 150 éves fennállásának emlékköve (Községháza előtt)

Díszkút (Árpád parkban)

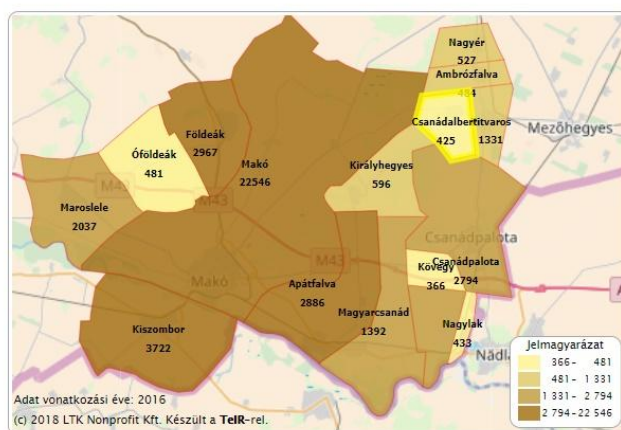
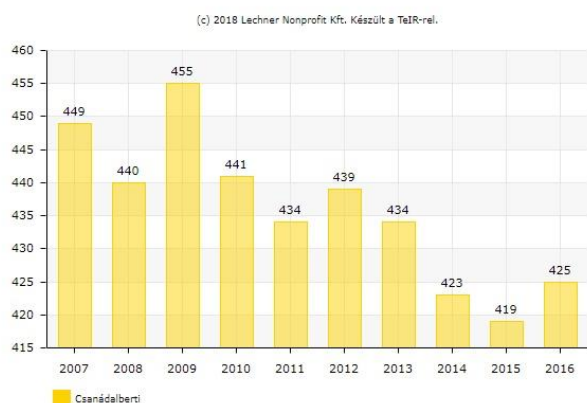
Nicsovics kastély: Pitvarosi Felszabadulás Mg.Tsz. tulajdonát képezi. Termelőszövetkezet egyesítése előtt településünk gépállomása volt. Jelenleg kihasználatlanul és rossz állapotban látható.

Montág-pusztá: településünket két oldalról a Blaskovics és a Montág-pusztá határolja. Ezen puszták területe fokozottan védett Nemzeti Park. A Nemzeti Park területén őshonos szürkemarha tenyésztés folyik. Madárvonulási folyosó része is: az országban itt az egyik legnagyobb a daruvonulás.

Börcsök tanya: településünk külterületén fácántelep található, ami a pitvarosi Petőfi Vadásztársaság tulajdonát képezi, ahol a vadásztársaság a fácánok utónevelését és vadásztatását bonyolítja. A telep és a hozzátartozó szántók és erdők alapterülete 110 hektár. A telep területén a vadásztársaság és a családtagjaik részére horgásztavat létesítettek.

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

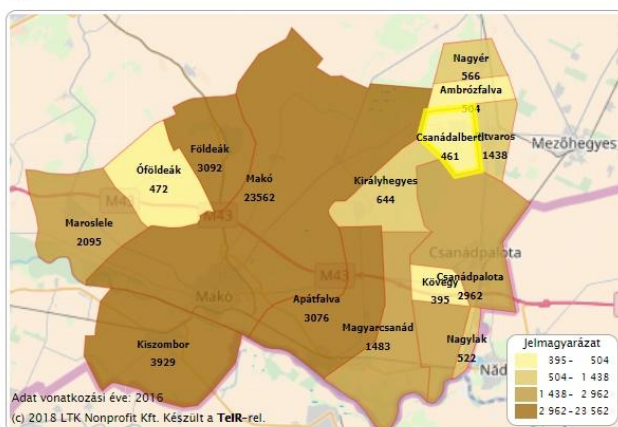
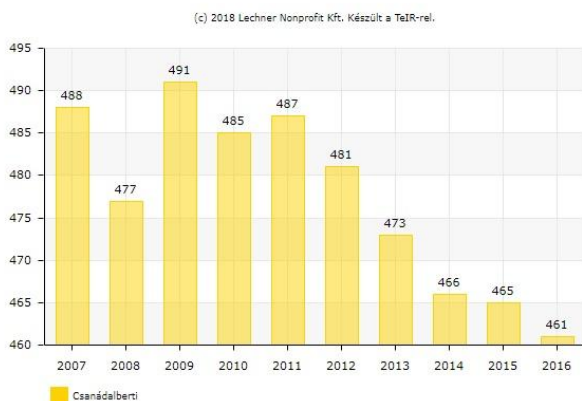
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2013	473	
2014	466	99%
2015	465	100%
2016	461	99%
2017		0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség (fő)

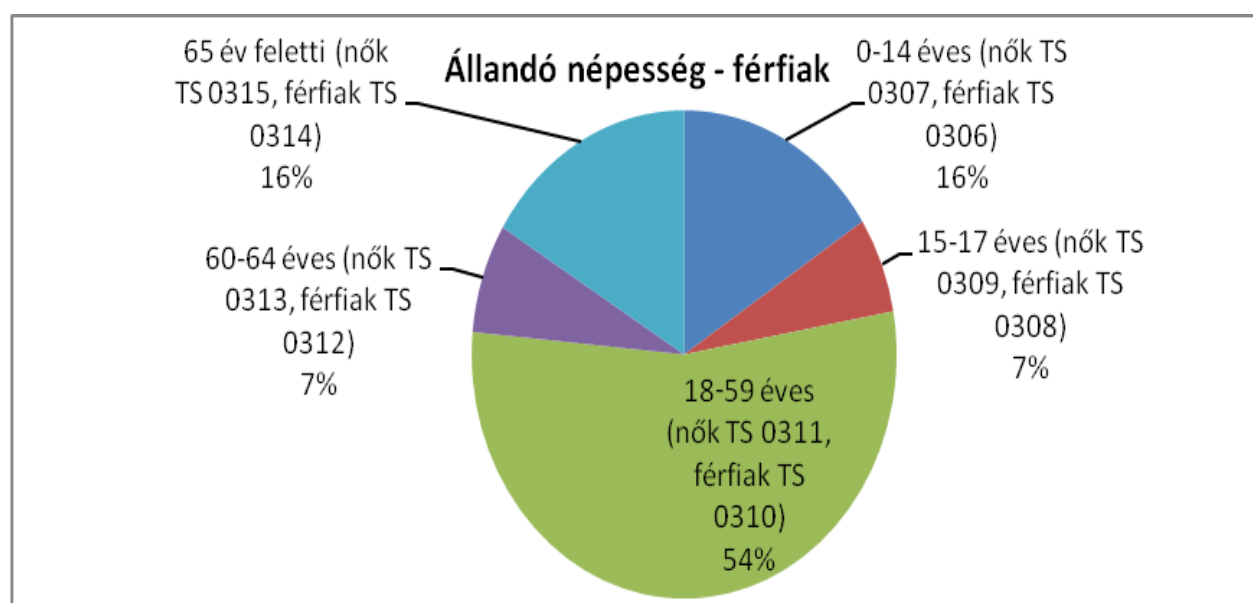
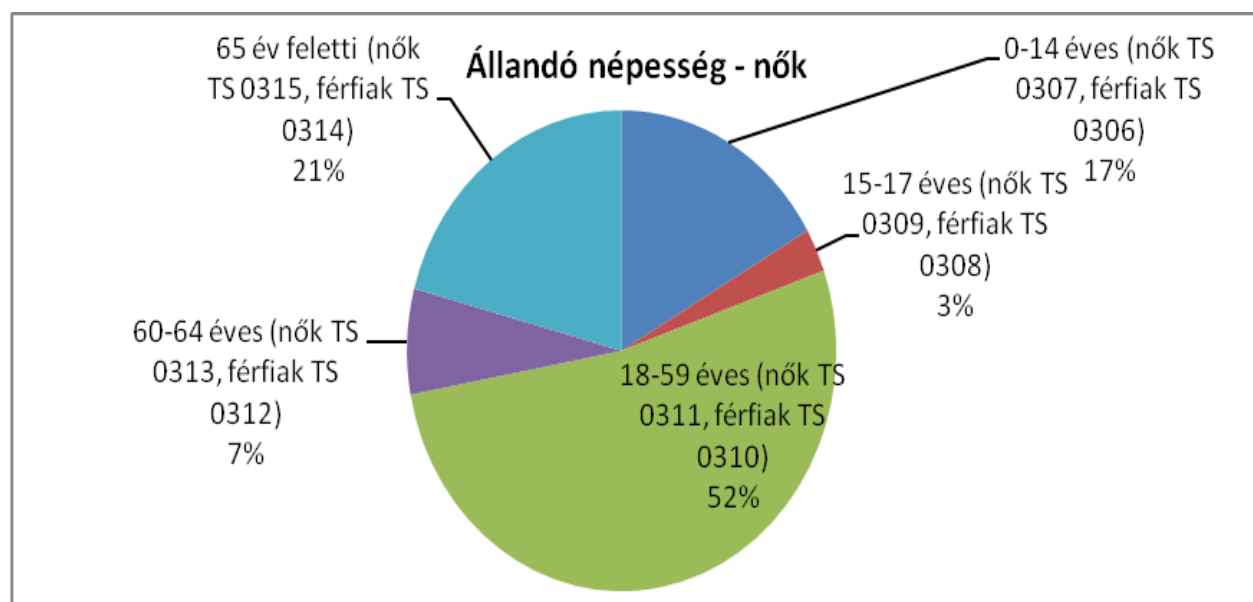
Az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma. Két népszámlálás között továbbvezetett adat az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	240	221	461	52,06%	47,94%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			16	%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	40	35	75	8,68%	7,59%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	7	14	21	1,52%	3,04%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	126	120	246	27,33%	26,03%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	17	16	33	3,69%	3,47%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	50	36	86	10,85%	7,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	94	68	138,24%
2014	89	74	120,27%
2015	90	74	121,62%
2016	86	75	114,67%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

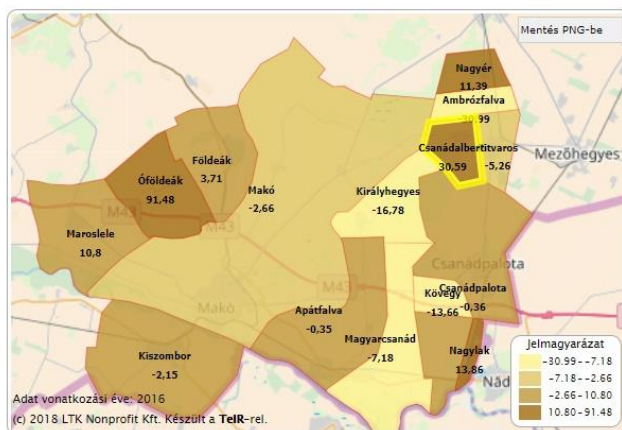
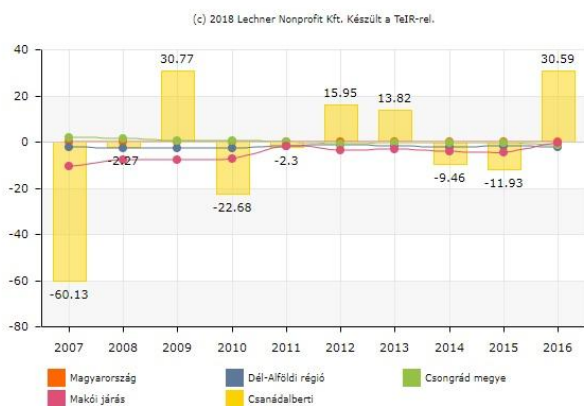
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg
2013	13	14	-1
2014	18	19	-1
2015	24	27	-3
2016	19	14	5
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

Az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbsége, ezer lakosra vetítve.

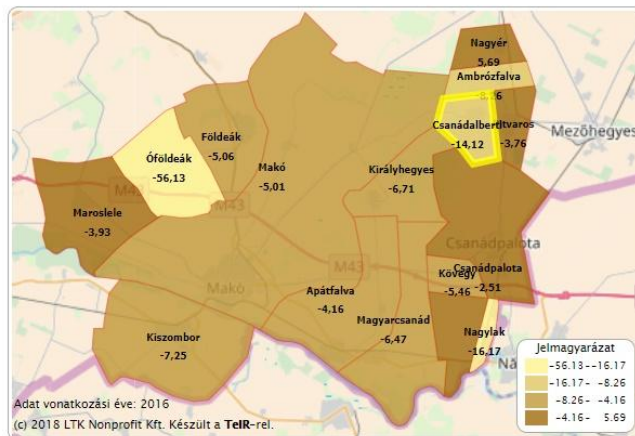
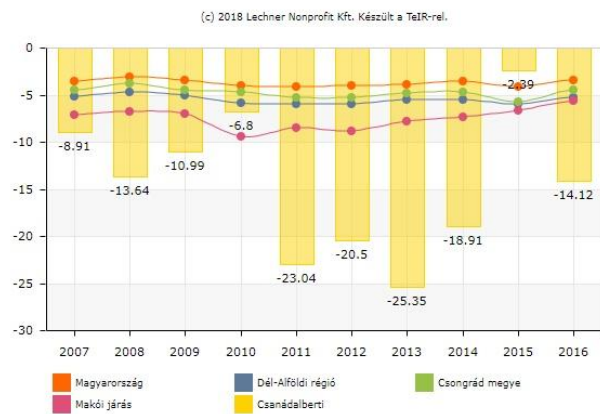
5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	2	13	-11
2014	10	18	-8
2015	6	7	-1
2016	4	10	-6
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve.

Értékeink, küldetésünk

Értékek: műemlékek, Árpád park

A jelen és a jövő küldetesei: Iskola, óvoda megtartása; önkormányzat önállóságának megtartása; munkahelyteremtés; pályázat révén a sportpálya kiépítése, fejlesztése

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csanádalberti település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvénye „Szabadság és felelősség” fejezetének XV. cikk kimondja:

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékosággal élőket.

Az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése kimondja, hogy a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A jogszabály 31. § (2) bekezdése szerint, a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékosággal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A jogszabály 31. § (3) bekezdése szerint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétfévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

Program elfogadása abból a szempontból is kiemelt fontosságú, hogy 2013. július 1-jét követően települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha a törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Csanádalberti Község Önkormányzati Képviselőtestületének 5/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli, valamint a természetbeni ellátásokról
- Csanádalberti Község Önkormányzati Képviselőtestületének 12/2013.(VII.29.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi szabályozásáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

- Költségvetési koncepció
- Gazdasági program
- Településrendezési terv
- Településszerkezeti terv
- Településfejlesztési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ambrózfalva, Csanádalberti, Nagyér és Pitvaros közös önkormányzati hivatalt (Csanádalberti Közös Önkormányzati Hivatal) hozott létre. A négy, egymáshoz közeli település szorosan kapcsolódik egymáshoz, mind hivatali, mind közösségi szinten. Ambrózfalva, Csanádalberti és Pitvaros iskolái és óvodái egy intézményhez tartoznak. Fenti jellemzők mentén nyilvánvaló, hogy a társadalmi, vagyoni, stb. helyzetek is nagymértékben hasonlítanak a másik három településéhez, itt-ott kis eltérések mutatkoznak az adatokban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez szükséges adatokat a <https://www.teir.hu/>, illetve a <http://www.ksh.hu/> oldalról gyűjtöttük ki, a 2012. évre vonatkozólag helyi adatgyűjtést alkalmaztunk.

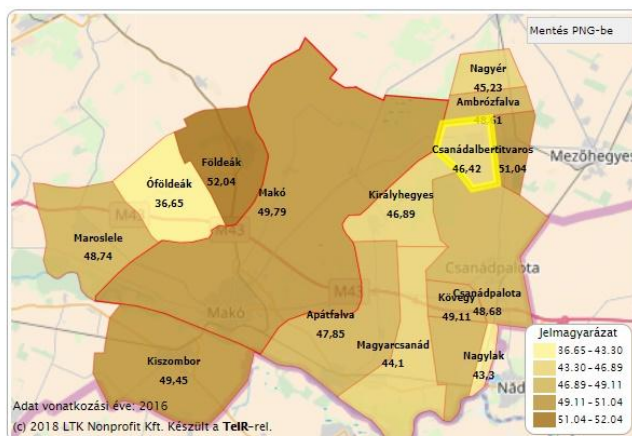
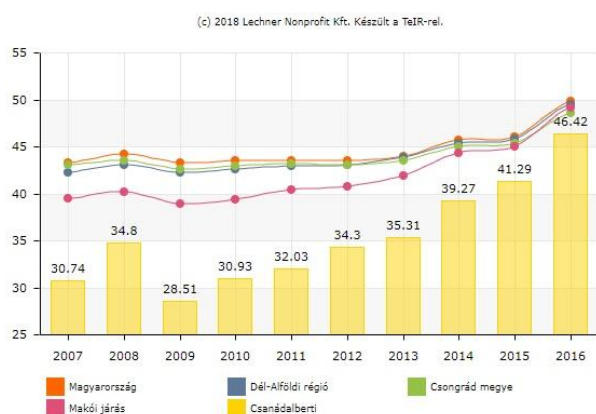
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az egész kistérségre jellemző a hátrányos helyzet, amelynek egyik fő oka a megfelelő mennyiségű munkahelyek hiánya. Ennek következménye a fiatalabb lakosság elvándorlása a nagyobb városokba, ahol a munkahelyhez való jutásnak nagyobb az esélye. Csanádalbertain a legújabb önkormányzati adatok alapján a lakosság száma jelenleg stagnál, megállt a csökkenés.

Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő)

Személyi jövedelemadófizetésre kötelezett adófizetők száma, száz lakosra vetítve.

A száz lakosra jutó adófizetők számán látszik a térség vérkeringéséből való kimaradása, településünk a járás, a megye, sőt még az országos átlaghoz képest is rosszabbul teljesít jelenleg, a lemaradás úgy tűnik, csökkenni kezdett.

Az adófizetők éves jövedelmének megoszlása 2016-ban

Éves jövedelem (Ft)	Havi jövedelem (Ft)	összes adófizető darabszáma (fő)	%
0 – 300.000 Ft	0 – 25.000 Ft	55	25,7
300.001 – 600.000 Ft	25.001 – 50.000 Ft	21	9,8
600.001 – 800.000 Ft	50.001 – 66.667 Ft	18	8,4
800.001 – 1.000.000 Ft	66.668 – 83.333 Ft	22	10,3
1.000.001 – 1.200.000 Ft	83.334 – 100.000 Ft	10	4,7
1.200.001 – 1.500.000 Ft	100.001 – 125.000 Ft	19	8,9
1.500.001 – 1.800.000 Ft	125.001 – 150.000 Ft	9	4,2
1.800.001 – 2.000.000 Ft	150.001 – 166.666 Ft	7	3,3
2.000.001 – 2.500.000 Ft	166.667 – 208.333 Ft	15	7,0
2.500.001 – 3.000.000 Ft	208.334 – 250.000 Ft	13	6,1
3.000.001 – 4.000.000 Ft	250.001 – 333.333 Ft	12	5,6
4.000.001 – 5.000.000 Ft	333.334 – 416.666 Ft	7	3,3
5.000.001 – 10.000.000 Ft	416.667 – 833.333 Ft	6	2,7
10.000.001 – 20.000.000 Ft	833.334 – 1.666.666 Ft	0	0
20.000.000 Ft felett	1.666.667 Ft felett	0	0
Összesen		214	100,0

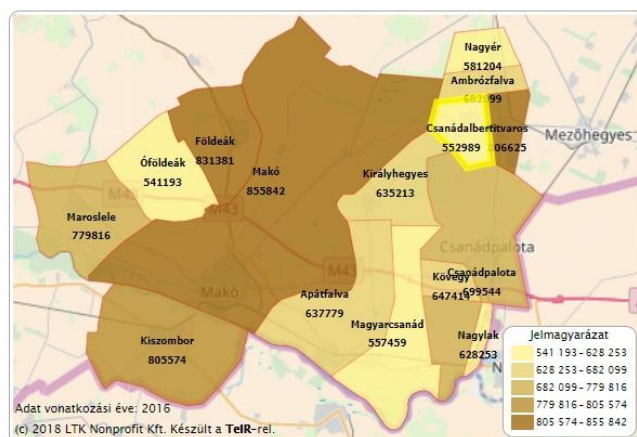
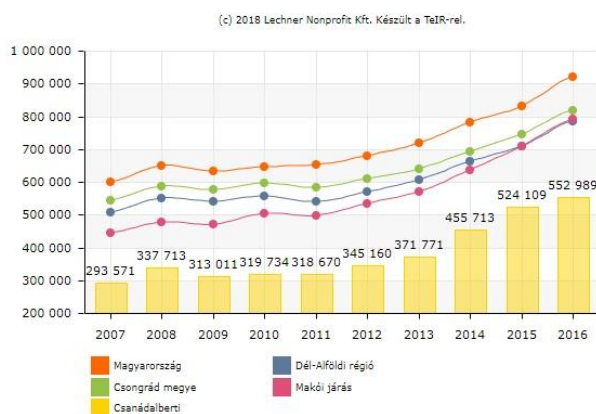
Forrás: TEIR rendszer

Habár az adófizetők számában a járásban átlagosan teljesít a település, árnyaltabb lesz a kép, ha megnézzük a jövedelmi helyzeteket. Magyarországon 2018. januárjában az átlagkereset bruttó 322.400 forint volt. A fenti táblázatban szereplő adatok a 2016-os évet fedik le, ezért most azt a tárgyévet vesszük figyelembe: a KSH adatai alapján 2016. decemberben az átlagkereset 263.200 forint volt. Mint az a fentiekből látszik, legalább ezt, vagy az e feletti jövedelemsávot a településen az adófizetők megközelítőleg 11,6%-a éri el, a többi 88,4% ezalatti összeget oszthat be minden hónapban. A legtöbben a 0-25.000 Ft közötti sávban (25,7%) szereplő összegekből gazdálkodnak.

Ha tovább elemezzük a jövedelmi viszonyokat, és megnézzük az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelmet, az alábbi ábrán láthatjuk, hogy habár az összegek növekednek, az országos átlaghoz képest nem csak a település, hanem az egész megye, de még a régió is jelentősen el van maradva.

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

A személyi jövedelemadóköteles jövedelem adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A munkanélküliek száma a munkaképes lakosság arányában 22,1% és 30-9% közötti értékeket mutatott a 2008-2012-es években. Ehhez képest jelenleg 5-9% között mozog ez az arány, 2016-ban a 15-64 év közötti állandó lakónépesség közül 25 fő tartozott bele a nyilvántartott álláskeresők számába, ez 8,3%-ot tesz ki. A munkanélküliek között magasabb arányban vannak a nők.

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	160	151	311	11	6,9%	17	11,3%	28	9,0%
2014	154	149	303	12	7,8%	5	3,4%	17	5,6%
2015	150	151	301	11	7,3%	9	6,0%	20	6,6%
2016	150	150	300	12	8,0%	13	8,7%	25	8,3%
2017			0	3		5		8	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaképes korú lakosság csökkenése majdnem egyenes arányban változik a népességszám csökkenésével. Az idősebb korosztály marad, hiszen nem akar változtatni; de főleg a fiatalabb, munkaképes korosztály költözik el a városokba, ahol képzettségének megfelelő, az előzőekben már vizsgált jövedelemsávnál magasabb bevételt eredményező munkát találhat, és több, jobb kulturális szolgáltatásokkal ellátott településre költözik. Látható, hogy a 15-64 év közötti, munkaképes lakosságszám a 2013-as 311 főről 3 év alatt 300 főre csökkent. A legújabb önkormányzati adatok alapján elmondható, hogy a lakosság csökkenése megállt.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		28	17	20	25	2
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0	1	2	1	0
	%	0,0%	5,9%	10,0%	4,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	4	1	0	0	0
	%	14,3%	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	5	0	1	2	0
	%	17,9%	0,0%	5,0%	8,0%	0,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	1	2	1	3	0
	%	3,6%	11,8%	5,0%	12,0%	0,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	4	2	2	2	0
	%	14,3%	11,8%	10,0%	8,0%	0,0%
40-44 év (TS 1007)	Fő	2	1	2	3	0
	%	7,1%	5,9%	10,0%	12,0%	0,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	5	1	2	1	0
	%	17,9%	5,9%	10,0%	4,0%	0,0%
50-54 év (TS 1009)	Fő	2	3	3	5	0
	%	7,1%	17,6%	15,0%	20,0%	0,0%
55-59 év (TS 1010)	Fő	3	3	2	3	0
	%	10,7%	17,6%	10,0%	12,0%	0,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	2	3	5	5	2
	%	7,1%	17,6%	25,0%	20,0%	100,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Korosztály szerinti bontásban a 2008-2014-es években a 35-49 éves korosztályban volt a legmagasabb nyilvántartott álláskereső száma; a fenti táblázatból kirajzolódik, hogy a erőteljes csökkenés tapasztalható kiemelkedően a fiatalabbak között, de egyértelmű a csökkenés minden korosztálynál. A közfoglalkoztatási programok erőteljesen megnyirbálták a munkanélküliek számát, ennek köszönhetően sikerült nagyon alacsony szintre vinnünk ezt a számot.

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya 43,2% és 57,7% közötti értékeken mozgott 2008-2013 között, magas volt a tartós munkanélküliek száma.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskereső/registrlált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső/registrlált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	11	17	28			11	0,0%	0,0%	39,3%
2014	12	5	17			6	0,0%	0,0%	35,3%
2015	11	9	20			7	0,0%	0,0%	35,0%
2016	12	13	25			5	0,0%	0,0%	20,0%
2017	3	5	8			2	0,0%	0,0%	25,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek számában csökkenés mutatható ki. A 2008-as 56 főről 2011-re már csak 35 főt tartottunk nyilván. Azóta – főleg a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően – ez a szám drasztikusan lecsökkent. A negyedéves értékek között eltérések tapasztalhatók (a táblázatban év végi adattal számoltunk), de a számok minden esetben 1-2 fő között mozognak (2018).

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	36	36	72	0	0,0%	1	2,8%	1	1,4%
2014	34	37	71	1	2,9%	1	2,7%	2	2,8%
2015	33	37	70	1	3,0%	0	0,0%	1	1,4%
2016	35	31	66	2	5,7%	0	0,0%	2	3,0%
2017			0					0	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A bevezetés demográfiai részénél már kimutattuk, hogy a munkaképes lakosság fiatalabbik részénél jellemző az elvándorlás, csakúgy, mint minden kistélepülésre; illetve a már említett közfoglalkoztatási programok által keresethez jutók száma is jelentősen megnőtt, ami értelemszerűen erre a mutatóra is hatással van. Ez a nyilvántartott pályakezdő álláskereső számán is meglátszódik. Jelenleg a csökkenés megállni látszódik, bízunk abban, hogy megmarad, illetve növekedni fog.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az önkormányzat nem tesz különbséget az alacsony iskolai végzettségűek, vagy iskolázottak között. Amennyiben regisztrált munkanélküli és nem tud elhelyezkedni, ha lehetőség van rá, a közmunkaprogram keretében foglalkoztatásra kerülnek. A közmunkaprogram által felvett viszonylag sok alacsony végzettségű munkanélküli talált vissza a munka világába, azonban még mindig maradt, aki nem jutott lehetőséghez. A munka nélkül maradtaknak a nyári időnymunkák jelenthetnek még reményt, azonban ebben a szegmensben egyre gyakoribb a befásult, motiválatlan ember, akiket már érdektelenül hagy a munka, illetve jobban bízik a szociális háló adta lehetőségek kihasználásában.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	388	208	180	334	168	166	54	13,9%	40	19,2%	14	7,8%

A táblázat alapján látható, hogy a 15 évesnél idősebb lakosság 14%-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel, a többieknek legalább általános iskolai végzettségük van. A munka nélkül maradtaknak a nyári időmunkák jelenthetnek még reményt, azonban ebben a szegmensben egyre gyakoribb a befásult, motiválatlan ember, akiket már érdektelenül hagy a munka, illetve jobban bízik a szociális háló adta lehetőségek kihasználásában.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	82,0%	90,4%	18,0%	9,6%
2011	92,2%	97,2%	7,8%	2,8%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettségre vonatkozó statisztikai adatok teljes körű felvételére csak népszámlálások alkalmával kerül sor. A 2011-es népszámlálás adataiból megállapíthatjuk, hogy a 10 évvel azelőtti adatokhoz képest legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzők száma emelkedett, és az iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma is csökkent, ezek mindenképpen pozitív dolgok.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott állás keresők száma összesen	A nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	28	0	0,0%	20	71,4%	8	28,6%
2014	17	0	0,0%	10	58,8%	7	41,2%
2015	20	1	5,0%	11	55,0%	8	40,0%
2016	25	1	4,0%	12	48,0%	12	48,0%
2017	8	0	0,0%	3	37,5%	5	62,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők körében gyakori a passzív és tartós munkanélküliség. Ők nem érznek késztetést, vagy reményt a munkába állásra. Ennek folyamánya nem csak anyagi nehézségek, hanem akár kapcsolati konfliktusok, vagy szenvedély- vagy mentális betegségek is lehetnek, amelyek akár többgenerációs problémák is lehetnek.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási program keretében a munkanélküliek jelentős hányadát foglalkoztatni tudjuk. Minden évben az önkormányzat lehetőséget biztosít - a Munkaügyi Központon keresztül - különböző munkaprogramokban való közfoglalkoztatásra (rövid- és hosszú távú programok). Jelenleg a különböző programokban összesen 38 főt foglalkoztatunk.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	30	12%	0	0%
2011	27	10%	0	0%
2012	21	8%	0	0%
2013	41	14,98%		
2014	28	9,14%		
2015	39	12,74%		
2016	40	15,90%		
2017	42	16,33%		
2018	38	14,86%		

Forrás: kozfoglalkoztatatas.bm.hu

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A nagyobb városok, ahol több a munkalehetőség, busszal 45 perc alatt közelíthetőek meg, azonban ez napi másfél órás kiesést jelent a munkavállaló számára. A közeli gyárak a helyi munkavállalók vagy tömegközlekedéssel, vagy a munkáltató által működtetett saját buszjáratokkal tudják megközelíteni.

Helyi lakosokkal folytatott beszélgetés során a munkába álláshoz kapcsolatos kérdés során felmerült, hogy az önéletrajz beadása után a munkáltatók ígéretük ellenére nem jeleznek vissza az általuk megadott határidő után sem, ezért a munkavállaló – bízva a sikeres felvételében –, nem adja be máshova az önéletrajzát, illetve nem vállalja el a kisebb kereseti lehetőséget jelentő munkát; ennek eredményeként sokszor megesik, hogy – akarata ellenére – munka nélkül marad. Ezen probléma megoldása kizárólag a munkáltatók hozzáállásán múlik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen olyan munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program, mely a fiatalok foglalkoztatását megkönnyíti, nem rendelkezik. Képzéshez, továbbképzéshez való hozzáféréssel a Munkaügyi Központnál van lehetőség.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Településünkön ilyen szervezet és szolgáltatás nem működik.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Településünkön ilyen fajta foglalkoztatás nincs.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknál nincs hátrányos megkülönböztetés sem a közfoglalkoztatás, sem más területen. A munkavállalók között sem érzékelhető ilyen téren diszkrimináció.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A nyilvántartott álláskeresők számában negyedéves adatok állnak rendelkezésre, amelyek igencsak eltérő adatokat mutatnak. Jellemzően az első negyedév adatai a legmagasabbak, a többi három negyedév váltakozó rangsorral halad mögötte. Ha a négy negyedévből átlagot vonunk, akkor összességében a IV. negyedév adatai állnak a legközelebb az átlaghoz, ezért a továbbiakban a IV. negyedév adataival foglalkozunk. A IV. negyedéves adatok alapján 2008-ban 44 fő nyilvántartott álláskereső volt, ez 2009-re 48 főre emelkedett, ez a következő évben 45 főre mérséklődött, 2011-ben nagyobb javulás tapasztalható, 35 fő volt nyilvántartásba véve.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2013	311	0	0,0%
2014	303	1	0,3%
2015	301	2	0,7%
2016	300	2	0,7%
2017		1	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélyben részesülők száma 2008 és 2011 között átlagosan 1,8 – 4,8 fő között mozgott, ezzel szemben az utóbbi években láthat a csökkenés, 1-2 fő között mozog.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	28,00	1,00	3,6%
2014	17,00	0,00	0,0%
2015	20,00	1,00	5,0%
2016	25,00	3,00	12,0%
2017	8,00	4,00	50,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői járadékra jogosultak arányai követik a nyilvántartott álláskeresők számainak változásait: 2008-ban 29 munkakeresőből 6 fő jogosult álláskeresői járadékra, amely 20,7%-ot tesz ki. A következő év 41 nyilvántartott álláskeresőből 9 volt járadékra jogosult, ez arányaiban 22%, 2010-ben 47 álláskeresőből 6 kapott járulékot, ami 2,8%-ot jelentett. 2011-ben a már csak 34 álláskeresőből 2 fő volt járadékra jogosult, ez 5,9%-os arány; és 2012-ben a 33 álláskeresőből 3 járadékos kapott ellátást, amely 9,1%-ot tesz ki. Az arányokat áttekintve megfigyelhető, hogy hasonlítanak a környező települések arányaihoz. Az utóbbi évek adatai alapján 2017-ben már csak 4 fő volt jogosult.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	6,80	2,19%	0	0,00%
2014	6,45	2,13%	1	5,88%
2015	1,00	0,33%	2	10,00%
2016	3,00	1,00%	2	8,00%
2017			1	12,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakás-állomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakás-állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	242	8	7	0	0	0	0	0
2014	242	8	7	0	0	0	0	0
2015	242	10	7	0	0	0	0	0
2016	242	11	7	0	0	0	0	0
2017	228	12	7	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

2008-tól 2012-ig a település lakásállománya 261 db volt. Jelenleg a 228 lakásból körülbelül 12 lakás nyújt elégtelen lakhatási körülményeket. Az elhalálozás vagy elköltözés után magára hagyott, ezáltal elhanyagolt házak minden településen problémát jelentenek. Az évek során több ilyen ingatlan állapota annyira megromlott, hogy életveszélyessé kellett minősíteni, illetve le kellett rombolni, hogy ne veszélyeztesse a szomszédban lakók életkörülményeit és anyagi kárt se okozzon. Ezt a lakások állagának megóvásával el lehetne kerülni, lakhatásra alkalmas állapotban meg lehetne őrizni, hiszen lakáskereső a városokba vándorlás ellenére is vannak. A lakásállomány megóvásához nincsenek eszközeink, a magára hagyott ingatlanokkal a tulajdonos rendelkezik.

a) bérlakás-állomány

Csanádalberti község önkormányzatának tulajdonában jelenleg 12 bérlakás van. Első szempontként az anyagiakat vizsgálva, hogy fizetőképes legyen a bérlő, másodsorban a rászorultságot vizsgálva utalja ki az igénylő részére.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat tulajdonában nincs szociális lakás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat tulajdonában ilyen ingatlan nem található.

e) lakhatást segítő támogatások

Ide a lakásfenntartási támogatás sorolható, amely támogatás igénybe vevőinek száma nő. 2008-tól 2010-ig nem volt ilyen támogatás, majd 2011-ben 23 db. 2012. évben 35 család kapott lakásfenntartási támogatást. Zömében áram és gáztámogatásra adták be az igényüket, elenyésző a tűzifa és víztámogatás.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	39	0
2014	39	0
2015	58	0
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás jogszabály-változás következtében átalakult a települési támogatás részévé. A számok természetesen havonta változnak, azonban településünkön a 16-22 körül érték a mérvadó. Ennek köszönhetően a lakott otthonok 7-10%-a jogosult a támogatásra.

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról nincsenek adataink, de valószínűsíthető, hogy jellemző erre a településre is. Komoly problémát jelent az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen már csak egy tanya lakott, mely a községtől 100 m-re, a főút vonal mentén helyezkedik el, így a közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés megoldott (tanyabuszt vagy falugondnoki szolgálatot nem vesz igénybe).

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Csanádalberti községben nem található háziorvosi szolttalat, ellátás a szomszéd településen, Pitvaroson (2 km) található, heti öt nap ellátással. Szakorvosi rendelő, kórház a 30 km-re lévő Makón található.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2013	30
2014	34
2015	32
2016	26
2017	

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	2
2012	4

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma némiképp csökkent. A TEIR rendszerből az ápolási díjban részesítettek számából az új adatok nem elérhetőek, így csak az régebbi számokat ismerjük.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Elérhető vérnyomásmérés, időközönként nőgyógyászati szűrés és mammográfiai szűrés is. A védőnő két települést lát el. A szomszédos település egészségházában ezen kívül időnként elérhető vércukormérés, látás és hallásvizsgálat, bőrgyógyász, valamint az egészségnap alkalmával csontsűrűség-vizsgálat, koleszterin szűrés, és egyéb vizsgálatok. Évente egy alkalommal tüdőszűrés, emlőszűrés szűrőbuszos rendszerrel történik a községben. Csanádalbertin a gyermekek koruknak megfelelő összes ellátást megkapják (szűrővizsgálatok, oltások). A körzeti védőnő gondoskodik a kismamákról, csecsemőkről, illetve már az óvodában megkezdődnek a rendszeres szűrőprogramok. Ezt követi a háziorvosi szűrővizsgálat az alsó 4, és a felső 5-8 osztályos tanulóknál. Emellett az óvodáskorútól a nyolcosztályos tanulóig rendszeres fogorvosi vizsgálat is jelen van.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátáshoz való hozzáférés az iskola által biztosított, fejlesztő pedagógus található a tantestületben, aki foglalkozik az ezt igénylő gyermekekkel.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Iskolában: Iskolatej és Alma program működtetése.

Óvodában a szülők bevonásával megoldott a napi gyümölcsfogyasztás.

Több, változatos főzelékféle ételek kerültek az étrendbe.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Gyermekek esetében az iskola hangsúlyt fektet a sporttal kapcsolatos programokra. Az esetleges önszervező körökön kívül sportprogramok nem hozzáférhetők.

Tanulmányi- és sportversenyeken való részvétel minden tanuló joga. A helyi, az intézményen belüli versenyek szervezését a nevelőtestület, ill. az általa felkért pedagógus irányítja. A mindennapos testnevelés, a testedzés formái: (a szervezés részletes szabályait a Pedagógiai Program tartalmazza). A tanulók testnevelésének, mozgásigény kielégítésének, a sport megszerettetésének érdekében diáksportkör szervezhető. A gyermekszervezetek szabadidős tevékenységén belül - munkatervben meghatározott módon, a hétvégeken is lehetőség van sportos foglalkozásokra (szombaton). Az iskolai tagintézmények településén működhetnek a tanulók szabadidős tevékenységét elősegítő gyermekszervezetek. Foglalkozások tanévben és a tanítási szünetekben szombaton szerveződnek. Felnőttek alkalmoszerű futballmérkőzésekkel elégítik ki a sportra való igényüket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Csanádalbertin elérhető: az idősök nappali ellátása, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, falugondnoki szolgálat, gyermekjóléti és családsegítő szolgálat.

Önkormányzati alkalmazottak illetve társulásban működő intézmény alkalmazottjai (családgyongozó) látják el ezeket a feladatokat.

Házi segítségnyújtás tekintetében igény szerint történik bevasárlás, takarítás stb.

A falugondnoki szolgálat is igény szerint működik, időben és tevékenység kapcsán is.

A családsegítő szolgálat családgyongozója heti egy alkalommal tart a faluban fogadóórát.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nincs.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül pozitív diszkrimináció nincs.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Községünkben a már hagyománnyá vált rendezvények:

- májusban hagyományos pörköltfőzés megrendezése az Árpád parkban
- június, júliusban Jótékonyági bál megrendezése a helyi közösségi házban
- decemberben disznóvágással egybekötött falukarácsony megrendezése az Árpád parkban és a helyi közösségi házban
- nemzeti ünnepek, megemlékezések

A község 60 fős létszámmal működő Nyugdíjas Egyesülete az egyesület tagjainak minden hónapban szervez programokat, kirándulásokat, negyedévente névnapi ünnepek és megemlékezik a Szépkorúakról.

Fórumok: évente egy-két alkalommal lakossági fórumot tart a képviselőtestület, illetve egy alkalommal – mely kötelező – a közmeghallgatással egybekötött Képviselőtestületi ülés.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nagyon elenyésző az etnikai lakosok száma, konfliktus ez idáig nem volt, nem jellemző.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az elmúlt években jobban megnyilvánult a helyi közösség részéről az adományozás, vagy az önkéntes munka, ma már ez is visszaesett. A helyi Nyugdíjas Egyesület tagjai az elmúlt évben pld. társadalmi munka keretében megszüpítették a községünket, pld. padokat, háborús emlékművet lefestették, lemeszelték a buszmegálló épületét, a helyi temetőben is átfestették a kopjafát és a világháborúban elesett katonák síremlékeit. A község lakosai virágosították a főteret. Az adományozás viszont nem jellemző.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 26-50 éves korosztály körében nagyobb arányú a munkanélküliség	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek jelentősen nagyobb aránya nő	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Csanádalbertin jelenleg 11 fő hátrányos helyzetű gyermek található, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek pedig nincs.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés.

Csanádalbertin a védelembe vett gyermekek száma 2008 évtől évenként 0, 1, 0, 1, majd 1 értékekkel 1% körüli értékeket mutatott.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont.

A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2008-tól 2011-ig évenként 24 fő, majd 2012-ben 46 fő volt, a jelenlegi adat alapján 10 fő.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	0	0	24
2009	1	0	24
2010	0	0	24
2011	1	0	24
2012	1	0	0
2013-2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	3	n.a.	10

A védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyerekek számáról a TeIR-ben nem található adat. 2017-ben védelembe vett kiskorú 3 fő volt, veszélyeztetett kiskorú pedig 10 fő.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: a jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg (Gyvt. 18.§ (1) a)). A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19.§-a szerint.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a gyermekek kb. 80%-a részesült, és ez évenként növekedési tendenciát mutat. Bár 2012-ben csökkent ez az érték, a növekedés folyamatosnak mondható.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	50	0	0	0	46
2009	56	0	0	0	0
2010	62	0	0	0	0
2011	51	0	0	0	0
2012	46	0	0	0	0

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	46
2014	52
2015	41
2016	48
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma változó, 41 és 52 között mozog.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénybe vevők aránya az előző b) pontban található. Illetve az évenkénti megnyert pályázatból nagy részben – az egyedülálló idősek mellett – a gyermekvédelmi kedvezményben részesültek kapnak élelmiszer csomagot, és nyári étkezés keretében – szintén pályázat útján elnyert – támogatást kapnak a családok.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Csanádalbertin óvodai kedvezményes étkezésben (4.1.3 táblázat) 2008-ban 13, utána évenként 15, 18, 19, majd 2012-ben 17 fő részesült.

Az iskoláskorúak közül ingyenes étkezésben 2008-ban 29, 2009-ben 30, 2010-ben 28, 2011-ben 33, majd 2012-ben 35 gyermek részesült. 50%-os mértékű kedvezményre 2008-ban 12, 2009-10-ben 15, 2011-ben 12, majd 2012-ben 10 gyermek jogosult. Nyári ingyenes étkezést 2008-ban 20, 2009-ben 23, 2010-ben 27 fő kapott, majd ez a szám nullára csökkent.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	13	29	12	24	0	20
2009	15	30	15	25	0	23
2010	18	28	15	23	0	27
2011	19	33	12	26	0	0
2012	17	35	10	28	0	0

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma
2013		15	1	16	
2014		10	0	10	
2015		9	4	3	
2016		12	1	14	0
2017		9	2	11	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 2013-as évtől a számok értékének nagy ingadozása látható, az adatok alapján például az 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 2014-hez képest a következő évben megugrott, majd újra lecsökkent, ez egyébként a környező településeken szintén érvényes. A többi mutató szintén követi az ingadozás mértékét.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya
Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált településrész nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Csanádalberti településen védőnői álláshely nincs, a szomszédos Pitvaros település védőnője látja el a feladatokat, két település gyermekeit ellátva. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma Csanádalbertin 2008-tól napjainkig jelentősen nem csökkent, bár a környező településeken igen (4.3.1 táblázat). Betöltetlen álláshely nincs.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	0	15
2009	0	18
2010	0	16
2011	0	12
2012	0	

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	0	18
2014	0	14
2015	0	17
2016	0	17
2017	0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen gyermekorvos, gyermek szakorvos nincs, betöltetlen álláshely szintén nincs. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az intézmény igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn. Dr. Kovácsné Dr. Komlóssy Csilla Emese, „Dr. Komlóssy” Medical Bt-vel (Pitvaros, Mezőhegyesi út 54.) és segítségével megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korig speciális egészségügyi ellátás szűrővizsgálatokban merül ki, a kiszűrt gyerekek szakvizsgálatokra vannak tovább küldve. Szociális téren a gyermekvédelmi szakemberek foglalkoznak a gyerekekkel. Az óvodában fejlesztő pedagógus és logopédus szakvizsgával rendelkező nyelv- és beszédfejlesztő óvónő foglalkozik a rászorult gyerekekre.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti alapellátás társulás formájában működik az Alapszolgáltatási Központ Csanádpalotai gesztortelepülés ellátásában. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az intézmény vezetője rendszeres kapcsolatot tart fenn a Családsegítő Központtal, Csanádpalota, Szent István u. 40.

e) gyermekvédelem

Az intézményi gyermekvédelem biztosított, iskolai és óvodai keretek között. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény, óvodáztatási támogatás igényelhető. Napközis foglalkozás, tanulószobai ellátás biztosított.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény és a tagintézmények vezetői felelnek. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a belátására bízott titoktartás figyelembe vételével. Az iskolákban a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok összehangolására a Családsegítő Központ munkatársaival történik. Az osztályfőnökök közvetlen kapcsolatot tarthatnak fel a központ helyi munkatársával.

Közös feladat

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Minden esetben a gyermek érdekeit képviseljük.
- Figyelemmel kísérjük a gyermeki jogok érvényesülését.
- A pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése alapján, a velük folytatott beszélgetés során megismert hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók esetében családlátogatáson veszünk részt.
- Gyermekbántalmazás gyanúja vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényezők esetén értesítjük a megfelelő személyeket, az adatkezelés és titoktartás szabályainak megfelelően.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt veszünk az esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. Kapcsolatot tartunk a jelzőrendszer tagjaival.
- Nyilvántartást vezetünk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról, az adatvédelem betartása mellett.
- A veszélyeztetettség, hátrányos helyzet típusának és súlyosságának mérlegelése alapján egyéni tervet, javaslatot készítünk a gyermekvédelem más szereplőinek bevonásával a probléma kezelésére.
- Figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek szabadidős tevékenységét és tanulási előmenetelét.

Az iskolai gyermekvédelem feladata, hogy megelőzze, elhárítsa és enyhítse a gyermekek testi és személyiség fejlődését gátló tényezőket.

Ennek megfelelően a gyermekvédelmi munka kiindulópontja a felderítés, az okok kezelése.

A felderítés alapfeltétele a pedagógusok és a gyermekek közötti bizalmi kapcsolat, a titoktartás figyelembe vétele.

Intézményünk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén.

- A gyermekek védelme mindenképp felett.
- Erősíteni kell a gyermek és a pedagógusok közötti bizalmi kapcsolatot.
Ezáltal meg kell ismerni a gyermekek problémáit.
- Minden esetben segítséget kell nyújtani a problémák megoldásában.
- Alapvető célkitűzés, hogy a gyermek családban nevelkedjen.
A gyerekek védelmét veszélyeztetettség esetén a szülővel szemben is garantálni kell.
- A pedagógusnak észre kell vennie, ha a gyermek teljesítménye látszólag indokolatlanul leromlik.
- Fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra, (szülők gazdasági helyzetének romlása, családi élet megromlása, stb.).
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység magában kell, hogy foglalja a családdal, szülőkkel való kapcsolattartás rendszerét is.
Működjenek a jövőben is a szülői szervezetek, legyen rendszeres a szülőkkel való kapcsolattartás. (Szülőértekezletek, fogadóórák, egyéb közös rendezvények).
- Intézményünkben olyan légkört, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, amely kizárja a gyermek hátrányos megkülönböztetését.
Egyenlő bánásmódnak kell érvényesülni az összes gyermekkel szemben.
- A pedagógusnak kötelezettsége, hogy a gyermekek emberi méltóságát, jogait tiszteletben tartsa.
- A pedagógus alapvető feladata, hogy nevelő- és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek egyéni képességét, fejlődésének ütemét. Segíteni kell a hátrányos helyzetű tanulók differenciált fejlesztését, fejlődését.
- Szociális ellátások számbavétele (ingyenes étkezés, ingyenes tankönyvek.).
Intézményünkben figyelemmel kell kísérni a tanulók étkezési ellátását. Feladataink kiterjednek arra is, hogy minden tanuló legalább napi háromszori étkezést kapjon a családjában vagy az intézményben.
- Az intézménynek hatósági eljárást kell kezdeményezni a gyermek bántalmazása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, illetve a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Az önkormányzat képviselőtestülete jogosult a gyermeknek rendszeres gyermekvédelmi támogatást és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást folyósítani. Pénzbeli ellátás megállapítását az intézmény is kérheti.

Iskolánk együtt működik a területileg illetékes: segítő szolgálatokkal, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal, családsegítő szolgálattal, helyi önkormányzattal, gyámhatósággal, háziorvossal, védőnővel.

Iskolánk együtt működik a területileg illetékes: segítő szolgálatokkal, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal, családsegítő szolgálattal, helyi önkormányzattal, gyámhatósággal, háziorvossal, védőnővel.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások, egyéni, fejlesztő foglalkozások, a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- órán kívüli délutáni foglalkozások
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok)
- a tanulók szociális helyzetének javítása (természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- előadások szervezése a gyermekeket veszélyeztető problémákról szülőknek és gyermekeknek.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások
Csanádalbertin kistelepülés lévén nem elérhető szolgáltatás.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az iskola figyelmet fordít a sport- és szabadidős és szünidős programokra is, ilyenek például a sportnap, különböző sport- és kulturális események, gyermeknap, nyári táborozás, stb. Tanulmányi- és sportversenyeken való részvétel minden tanuló joga. A helyi, az intézményen belüli versenyek szervezését a nevelőtestület, ill. az általa felkért pedagógus irányítja. A mindennapos testnevelés, a testedzés formái: (a szervezés részletes szabályait a Pedagógiai Program tartalmazza). A tanulók testnevelésének, mozgásigény kielégítésének, a sport megszerettetésének érdekében diáksportkör szervezhető. A gyermekszervezetek szabadidős tevékenységén belül - munkatervben meghatározott módon, a hétvégeken is lehetőség van sportos foglalkozásokra (szombaton). Az iskolai tagintézmények településén működhetnek a tanulók szabadidős tevékenységét elősegítő gyermekszervezetek. Foglalkozások tanévben és a tanítási szünetekben szombaton szerveződnek.

Intézményünk helyiséget biztosít az egyházak képviselőinek hit- és vallásoktatásra. A hitoktatás a tanulók számára önkéntes, időpontja egyeztetést követően az iskolai foglalkozásokhoz igazodik. Színház, mozi, tárlat stb. látogatások tanítási időn kívül szervezhetők. Tanítási időben történő látogatásra az igazgató engedélye szükséges. Tanulmányi kirándulások az iskolák éves munkatervében foglaltak alapján vagy tanítás nélküli munkanapon, ill. tanítási szünetekben szervezhetők. A kirándulás várható költségeiről a szülőket értesíteni kell, akik írásban nyilatkoznak a kirándulás költségének vállalásáról.

Az iskola feladatai az egészségfejlesztéssel kapcsolatban: a pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy: - a gyermek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön - ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye. Iskoláink gondoskodnak a rájuk bízott gyerekek, tanulók felügyeletéről, a nevelés és oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a tanuló- és gyermekbaleseteket előidéző okok feltárásáról, megszüntetéséről, a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, ennek keretében különösen, hogy a tankötelezettség végéig a tanuló évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti, és belgyógyászati vizsgálaton vegyen részt. Intézményünk jogszabályban előírt nyilvántartásokat köteles vezetni. Iskoláink – a jogszabályokban meghatározottak szerint – kivizsgálják és nyilvántartják a tanuló- és gyermekbaleseteket, teljesítik az előírt bejelentési kötelezettséget.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Ingyenes étkezésben résztvevők száma az iskola 1-8. évfolyamán: 2008-ban 29 főről beszéltünk, 2017-ben már csak 9 fő részesült benne. 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma az 1-8. évfolyamon: a 2008-as 12 főről 2009-re 15 főre emelkedett, 2012-ben 10 főre csökkent, majd 2017-ben már csak 2 fő volt.

Az ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma a 2008-as 24-ről az évek alatt 2012-re 28 főre nőtt, az utóbbi években átlagosan 10-16 fő igényelte (4.1.3 táblázat).

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma
2013		15	1	16	
2014		10	0	10	
2015		9	4	3	
2016		12	1	14	0
2017		9	2	11	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nincs.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
A településen pozitív diszkrimináció nem tapasztalható.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Csanádalbertin jelenleg 11 fő hátrányos helyzetű gyermek található, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nincs.

Az óvodában minden jelentkező gyerek számára biztosítjuk az óvodába lépést 3 éves kortól. Férőhely: 20 fő. Az intézmény szolgáltatásait, eszközeit az óvodások az életkori sajátosságaiknak megfelelően 100%-ban használják, bevonásuk sikeres az intézmény által biztosított programokba, (100%) megkülönböztetés semmilyen tekintetben nincsen. A ténylegesen óvodában töltött napok számában eltérés nem mutatkozik a nem hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek között. Nevelési programunk tartalmazza a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének feladatait, elveit, módszereit. Az eddigi évek tapasztalatai alapján csak 1-2 gyermek szorult e miatt fejlesztésre. A számukra biztosított szolgáltatások, ellátások megfeleltek, - és amennyiben szükség lesz rá, továbbra is biztosítjuk a feltételeket – a törvényességi és szakmai követelményeknek.

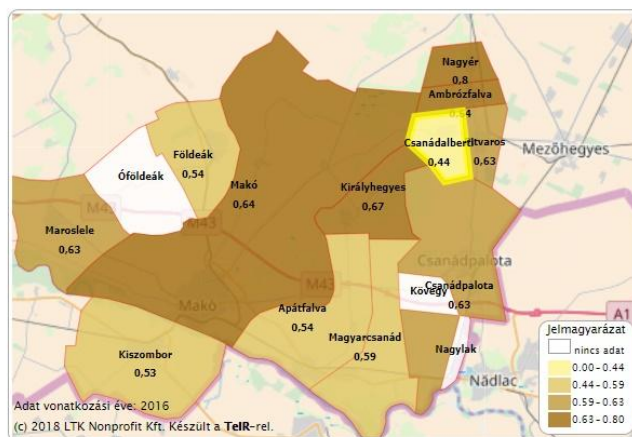
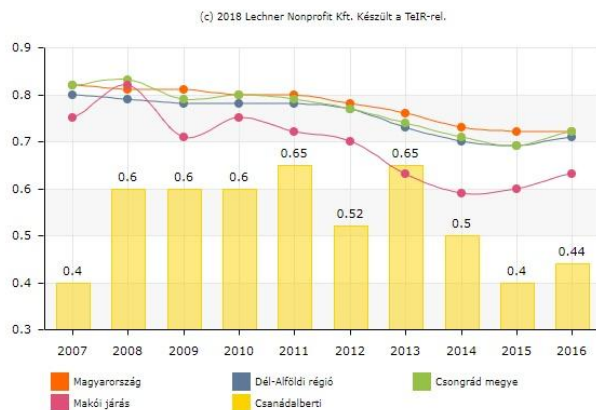
A közoktatási intézményi esélyegyenlőségi programnak alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlőbánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Alapvető, hogy az óvodáink biztosítsák a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést, továbbra is természetes gyakorlat legyen minden tevékenység során a gyerekek hátrányainak kompenzálása.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30 - 17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	08.13. - 08.24.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek száma (fő)

A 3-5 éves állandó népesség száma egy óvodai férőhelyre vetítve.

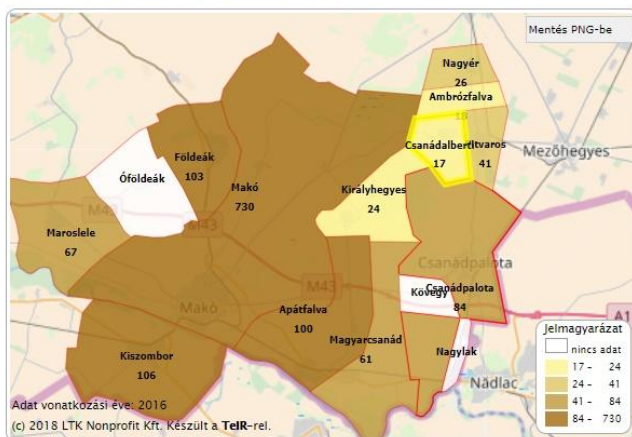
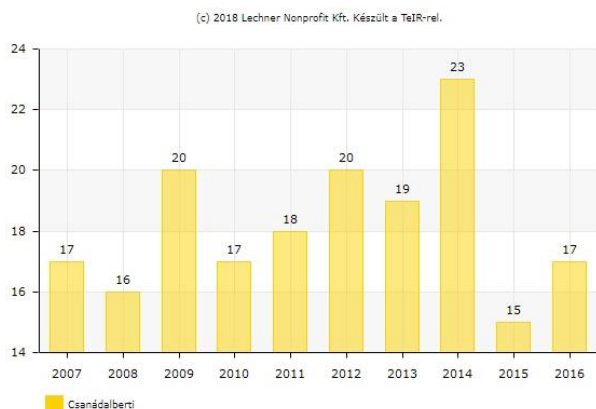
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógyneveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógyneveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyneveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógynevelésben (TS 2501)
2013	18	1	20	1	19	0
2014	14	1	20	1	23	0
2015	17	1	30	1	15	0
2016	17	1	25	1	17	0
2017		1		1		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodába beírt gyermekek száma (fő)

Az óvodába felvett és az adatfelvétel eszmei időpontjában az óvoda nyilvántartásában szereplő gyermek (gyógyneveléssel együtt).

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	21		21	21	100,0%
2013/2014	14		14		0,0%
2014/2015	16		16		0,0%
2015/2016	14		14		0,0%
2016/2017			0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodánkban, abban az esetben, ha sajátos nevelési igényű gyermek van, gyógypedagógus végzi a rehabilitációs foglalkozásokat. A logopédiai, fejlesztő és gyógytestnevelési foglalkozásokat a kistérség által biztosított szakemberekkel oldjuk meg. Az óvónők rendelkeznek olyan kompetenciákkal, melyek hatékonyan szolgálják a gyermekek egyéni fejlesztését, az iskolai továbbhaladásra való felkészítést. Az óvónőket csoportonként 2-2 szakképzett dajka segíti. A folyamatos szakmai megújulást továbbképzések segítségével a fenntartóink is támogatják. Óvodánkban folyó pedagógiai munka biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetűek eredményes nevelését, szociális hátrányaik kompenzálását, esélyegyenlőségük előmozdítását. Intézményünk hozzásegíti a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket a számukra kínált támogatások eléréséhez, igénybeviteléhez. Az óvoda tárgyi feltételei megfelelőek, viszont az előregedő műszaki cikkek, felszerelések cseréjét folyamatosan biztosítani kell. Elmaradás csak az udvarok felszereltségében jelentkezik (EU-s szabványok miatti eltávolításuk és a természetes elhasználódás miatt). Az óvodában adott a tornaszoba. Az intézményünkben alapvetően rendelkezésre állnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének-oktatásának feltételei.

Az iskolában gyógypedagógus neveli és oktatja az értelmi, pszichés fejlődési rendellenességgel rendelkező gyermekeket. Feladata az alapkészségek (olvasás, írás, számolás), a sérült vagy hiányzó funkciók fejlesztése, illetve kompenzálása. Intézményünkben az SNI-s gyermekek, valamint a nevelési tanácsadó által javasolt gyermekek fejlesztését látja el. A gyógypedagógusnak különösen jó kommunikációs készséggel kell rendelkeznie. A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri leírásokon túl - az oktató-nevelő munkája sajátosságainak figyelembevételével – az alábbi feladatokat látja el: - Az SNI-s és a fejlesztős tanulókkal kapcsolatos minden dokumentációt határidőre elkészít, gondoskodik a szülők tájékoztatásáról a gyermekek előrehaladásával kapcsolatban. - A fejlesztésben korrepetálással segítő szaktanárok, tanítók munkáját koordinálja. - Figyelemmel kíséri a gyermekek felülvizsgálatának időpontját, időben jelzi annak esedékességét a szabályoknak megfelelően. - A tanterv alapján felkészülés az egyes tanítási órákra, audiovizuális és egyéb szemléltetőeszközök kiválogatása vagy készítése. - Az írásbeli munkák, a szóbeli feleletek és beszámolók értékelése, a tanulók fejlődéséről részletes elemzés készítése. - Kapcsolattartás a gyermekek szaktanáraival, osztályfőnökeivel: javaslat a gyermekekkel kapcsolatos speciális tanítási módszerekre. - Gyakori óralátogatással tapasztalatszerzés a gyermekek jobb megismerésére, valamint visszacsatolás az egyéni foglalkozások eredményére. - A szülői házzal szoros kapcsolat kialakítása a gyermekek megfelelő előrehaladása érdekében.

A beszédhibás iskolások részére logopédiai foglalkozást biztosítunk szakszolgálat segítségével. A tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság javaslata, véleménye alapján az alapító okirat meghatározása alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók részére pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat is szervez az iskola.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetés nincs.

Óvodánk már a 2004.-es nevelési programban, legfőbb célkitűzéseik között is az esélyegyenlőség biztosítását hangsúlyozták. 5 fő feladatunk, illetve célkitűzésünk rövid tartalma: - a viselkedési zavarokkal küzdő gyermekek érzelmi biztonságérzetének megteremtése a szeretetteljes légkör, sok pozitív élmény biztosításával. - ingerszegény környezeti hatások ellensúlyozása, egyéni képességfejlesztéssel, felzárkóztatással, - problémák kezelése komplexen, szakember segítségével, - a sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozása, - a hátrányos helyzetben élő gyermekek differenciált fejlesztése.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Óvoda: a többi intézménnyel, szervezettel, a szülőkkel való kapcsolatrendszer biztosítja a partnerközpontú működést. Probléma esetén az óvoda kezdeményezi a kapcsolatot. Fenntartóink gyámügyi előadóival, a háziorvosokkal, védőnőkkel sikeres az együttműködés, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása érdekében.

Iskola: az intézményi munka megfelelő szintű irányításának érdekében az intézmény igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel: Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Pitvaros, háziorvosokkal, védőnői szolgálatokkal, szomszédos települések közoktatási intézményeivel, pitvarosi Erdei Ferenc Községi Színtérrel, gyermekjóléti szolgálatokkal, szakértői bizottsággal, nevelési tanácsadóval, Egyházak képviselőivel. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az intézmény rendszeres munkakapcsolatot tart fenn a következő szervezetekkel: az intézményt támogató alapítvány kuratóriumával (Alapítvány neve: Iskolánk és Óvodánk Gyermekeiért Alapítvány) Az alábbi helyi társadalmi egyesülettel: Az egyesület neve: Szlovák Klub, Pitvarosi Sportklub.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció nincs.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal
Gyermeklétszám csökkenése	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Csanádalbertin a munkavállalási korúak közül a nők 83-86%-a, 2012-ben 99%-a; a férfiak 82-88%-a, 2012-ben 100%-a volt foglalkoztatott, utóbbi évnél köszönhetően a közmunkaprogramnak. A munkanélküliek közül a nők egyértelmű többségben voltak, bár ez az utóbbi időben megfordult.

A legutolsó rendelkezésre álló adatok alapján 2016-ban a 150 munkavállalási korú férfiből 13 volt munkanélküli, a 150 nőből pedig 12.

Minden évben az önkormányzat lehetőséget biztosít - a Munkaügyi Központon keresztül - különböző munkaprogramokban való közfoglalkoztatásra (rövid- és hosszú távú programok). Jelenleg is négy programban 24 fő munkanélküli vesz részt.

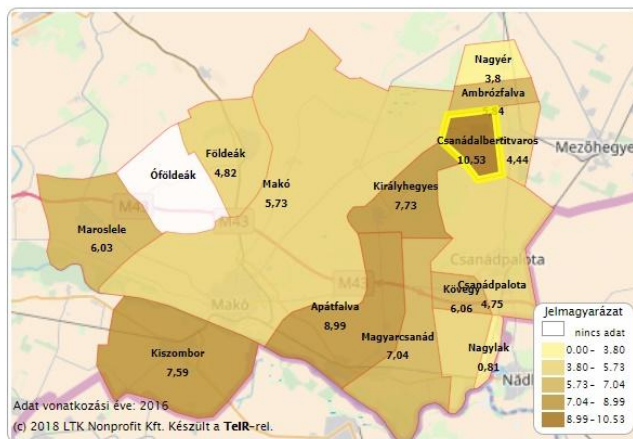
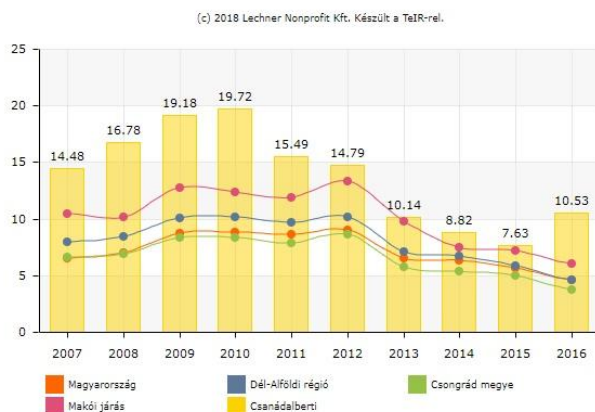
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	151	160	134	149	17	11
2014	149	154	144	142	5	12
2015	151	150	142	139	9	11
2016	150	150	137	138	13	12
2017					5	3

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Női munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküli nők száma száz 15–59 éves állandó női lakosra.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

2010-től kezdődően önkormányzatunk minden évben pályázik a Közmunka programokra, ez évtől a mezőgazdasági programban foglalkoztatottaknak képzés is indult.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei nagyon elenyészőek, leginkább a közmunka és az idénymunka (napszám) ad erre lehetőséget. Azonban a közmunka keretében a mezőgazdasági programon belül a konyhakerti zöldségfélék termesztését sajátíthatják el.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ahogyan az egész országra jellemző a nők férfiakhoz képest ugyanazon munkáért járó hátrányos kereseti különbsége, ugyanúgy jellemző ez település szinten is.

A közfoglalkoztatásban a férfiak és a nők ugyanazt a munkabért kapják.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Csanádalbertin bölcsőde nincs. Az óvodából helyhiány miatt elutasított gyermek nem volt sem idén, sem az azt megelőző években. Az óvoda nyitva tartása 6:30-tól 17:00-ig terjedő időszakban van, így a szülők számára ez az intervallum lefedi a legtöbb munkahelyen lévő munkaidőt.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Csanádalbertin 1 védőnő található, aki két települést lát el. Az átlagos gyermekszám védőnőnként 2008-ban 15, 2009-ben 18, 2010-ben 16, 2011-ben 12, és 2012-ben 10 fő volt, 2016-ban pedig már 18 gyermekről beszélhetünk.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnő száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermek szám	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	0	15	
2014	0	17	
2015	0	19	
2016	0	18	
2017	0		

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A különböző szervezetek (védőnő, családsegítő) munkatársainak elmondása alapján a településen ilyen jellegű probléma nem tapasztalható. Rendőrségi adat erről nem áll rendelkezésünkre. Azonban ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy a probléma egyáltalán nem létezik, lehetséges, hogy ezek az esetek nem kerülnek egyik szervezet tudomására sem, ezért szükségszerűnek tartjuk megfogalmazni, hogy a lehetséges sértettek tudomást szerezzenek arról, hogyan kérhetnek segítséget ebben az esetben, ezért a felkereshető szervek elérhetőségeit, és egyéb információkat nyújtó tájékoztató anyag készítését és bárki által elérhetőségét szeretnénk biztosítani.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nem találhatók ilyen jellegű intézmények. A legközelebbi ilyen intézmény több, mint 50 km-re található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők legalább olyan szerepet vállalnak a helyi közéletben, mint a férfiak. A képviselőtestület tagjai között a 2008 előtti időszakokban volt nő, azóta kizárólag férfiak a képviselőtestületi tagok.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közeletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	6	0	0	0	0	0
2009	6	0	0	0	0	0
2010	5	0	0	0	0	0
2011	5	0	0	0	0	0
2012	5	0	0	0	0	0
2013-tól	5	0	0	0	0	0

Bíróság, közgyűlés a településen nincs. A képviselőtestületben pedig egyáltalán nem volt nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nem tapasztalható ilyen probléma, ennél fogva erre specializálódott szervezet sem működik.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

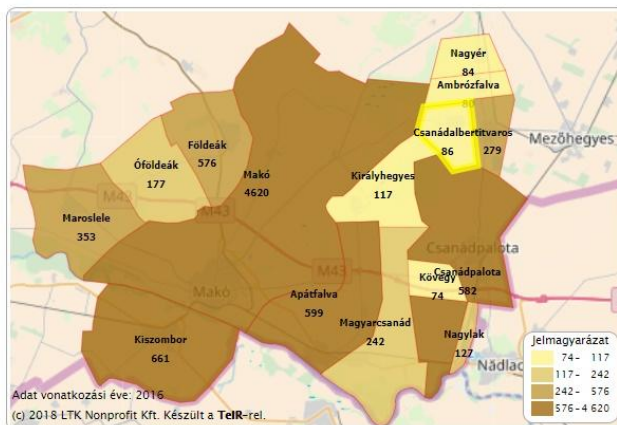
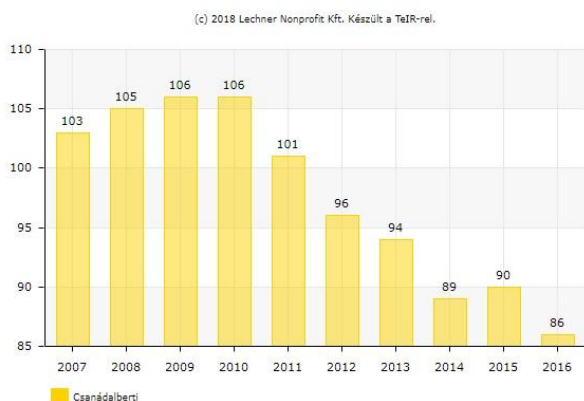
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküli nők magas aránya	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről
Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)	☞ Tájékoztató anyag elkészítése

6. Az idők helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Állandó népességből a 65-x évesek száma (fő)

Az adott területen lakóhellyel rendelkező 65-x éves személyek száma. Két népszámlálás között továbbvezetett adat az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

Csanádalberti községben a lakosság folyamatosan csökkent, az idősek száma is. A TelR adatain még nem látszódik, de a legújabb adatok alapján a csökkenés megállt. A 65 év felettiiek száma 101 fő, amely a teljes lakosság 20,7%-a volt 2013-ban, 2016-ban pedig már csak 86 fő.

A 65 év feletti lakosok száma sajnos mindenkor meghaladja a 0-14 éves lakosok számát, vagyis ennek alapján az öregedési index 114,67%, amely az előző évekhez képest enyhülést mutat.

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	240	221	461	52,06%	47,94%
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	40	35	75	8,68%	7,59%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	50	36	86	10,85%	7,81%

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	94	68	138,24%
2014	89	74	120,27%
2015	90	74	121,62%
2016	86	75	114,67%

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	81	83	164
2014	67	86	153
2015	61	78	139
2016	57	78	135
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön sok az egyedül élő idős. Manapság sajnos egyre gyakrabban hallunk időseket érő bűncselekményekről. A bűnelkövetés formái egyre erőszakosabbak. A tapasztalatok szerint gyakran a sértettet lakásuk közelében éri a támadás, illetve lakásban. A bűnelkövetők mindig a leggyengébb ellenállást keresve követik el cselekményeiket, ezért támadnak meg gyerekeket, egyedül élő, védekezésre képtelen időseket. A környéken is egyre többet hallani ilyen támadásokról, előfordult többször, hogy bűnözők időseket tévedésbe ejtve csaltak ki, lopták el nyugdíjukat, megtakarított pénzeiket. Az elkövetők hivatalos és közfeladatot ellátó személynek álcázva magukat, önkormányzat, nyugdíjbiztosítás, szolgáltató munkatársaként (víz, gáz, áram, stb.) jelennek meg., illetve kereskedő „házaló” tevékenységet folytatva. Módszereik között szerepel, hogy kutatást végezve a lakásban kifigyelt helyről eltulajdonítják az értéktárgyakat, esetleg „ellenőrzés” jogcímen pénzt vagy nyugdíjcsекket kérnek. A bekéredzkedés ürügye lehet rosszullét színlelése, ivóvíz kérése, WC, mosdó használat igénybevétele, pénzváltás, villanyoszlop telepítés, redőny, relaxa, csatorna felújítás, stb. Ritkábban előfordulhat régiség, egyébhasználati tárgyak felvásárlása, illetve szociális állapot felmérése, közvélemény-kutatás készítése ürügyén. Ezek a bűncselekmények sajnos egyre gyakoribbak, és ez a tendencia várhatóan nem fog változni, ezért ezt problémaként kezeljük. Ezen tevékenységeket a rendőrség mellett a helyi polgárőrök is kiemelt figyelemmel is kísérik. A helyi újságban, illetve a honlapon elérhetők ezek az információk, azonban a jövőben külön figyelmet szeretnénk fordítani az egyedül élő idősebbekre, tájékoztatás, szórólap formájában.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	28	5	18%	11	12,25	111%
2014	17	6	35%	6	8,75	146%
2015	20	7	35%	7	9	129%
2016	25	8	32%	5	9,75	195%
2017	8	2	25%	2	6,25	313%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága a településen nem jellemző, részben a munkahely hiánya, nagyobb részben a foglalkoztatásra való igény megléte nélkül.

A TeIR adatai alapján Csanádalbertin 2016-ban 23 regisztrált nyugdíjas önálló vállalkozó, és 3 regisztrált nyugdíjas egyéni vállalkozó van.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A községben ilyen célú program nincs.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés az a) pontra hivatkozva nem tapasztalható.

Településünkön kistelepüléshez híven igen kevés munkahely található, és a munkaképes lakosság egy jó része is eljár a közelebbi városokba dolgozni, az idős munkavállalóknak még kevesebb lehetőségük van munkát találni. A vállalkozások döntő többségénél nem használják ki az idősebb munkaerő tudásának hasznosságát. Az idősök munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlensége kapcsolatba hozható a romló egészségügyi állapottal, és a képzettségbeli hiányosságokkal, ugyanakkor keveset tesznek ezek megőrzése, vagy fejlesztése érdekében.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Csanádalbertin nincs háziorvos, az a szomszédos Pitvaros településen (2 km) található. Szakrendelés, kórház a 30 km-re lévő Makón található, amely 45 perces tömegközlekedéssel közelíthető meg.

Jelenleg nappali ellátásban az időskorúak 36-38%-a vesz részt (6.3.1 táblázat).

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	94	32	34%
2014	89	33	37%
2015	90	32	36%
2016	86	33	38%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nyugdíjas klub működik, ahol legalább havonta különböző rendezvényeket tartanak az idősök számára, legyen az akár egy ebéd, akár egy teljes napot kitöltő program; és másik települések nyugdíjas klubjaival együttműködve ellátogatnak másik településen lévő rendezvényekre is. Nyári kirándulások is előfordulnak.

Ide tartozik a Könyvtár illetve teleház biztosítása, ami heti 40 órában áll rendelkezésre a falu lakosainak számára.

c) idők informatikai jártassága

A településen, de a környező kistelepüléseken is az a tapasztalat, hogy az idősebb korosztály informatikai jártassága nagyon csekély, sőt, elmondható, hogy még egy bármilyen nyomtatvány kitöltése is gondot okoz számára, ahhoz is segítséget kér.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi nyugdíjas klub szervezésében több program kerül megrendezésre az idők számára, a fenti b) pontban említett módon.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idők informatikai jártassága csekély	☞ motiválás a tanulásra ☞ tanfolyamok szervezése
Magas az egyedül élők aránya	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Áldozattá válás	☞ Tájékoztatás és megelőzés

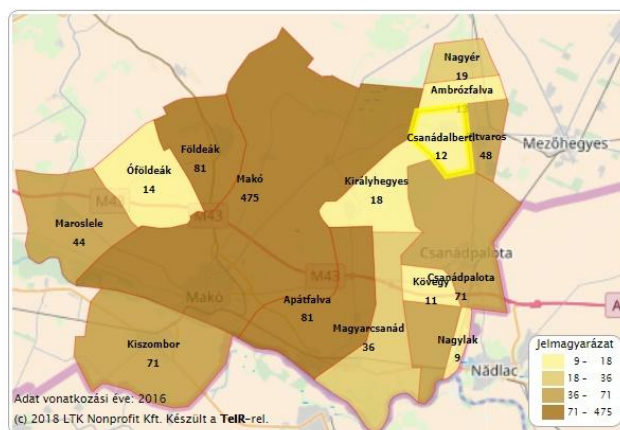
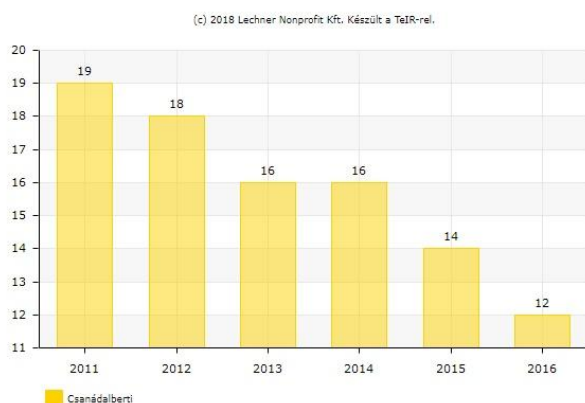
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint Magyarországon 577 ezer fogyatékkal élő személy van, amely a népesség 5,7 százaléka. Ezen belül mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. Ezek közül a mozgássérültek a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékossgalban szenvedők aránya.

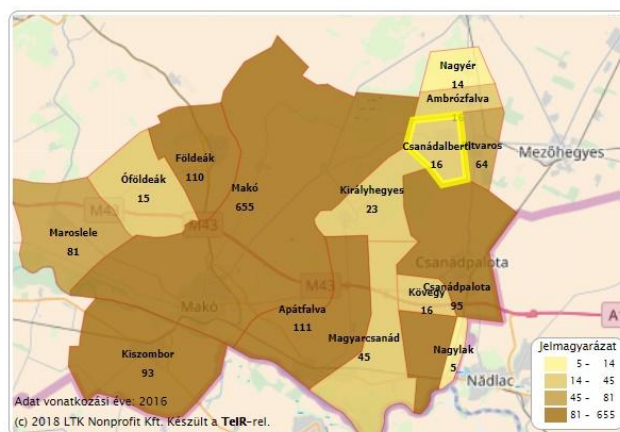
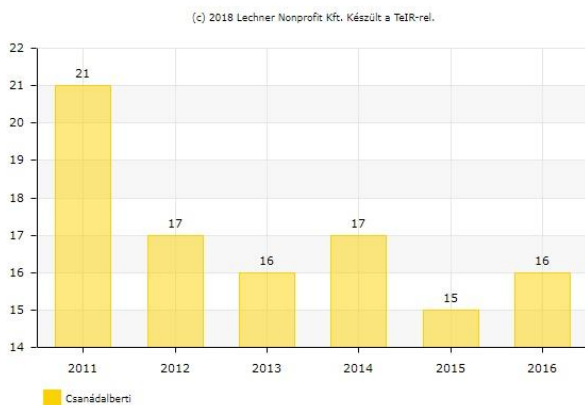
Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő férfiak száma (fő)

Megváltozott munkaképességű személy az, aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahelymegtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő nők száma (fő)

Megváltozott munkaképességű személy az, aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahelymegtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek.

Csanádberktin a megváltozott munkaképességűek 2008-as kiinduló értéke 30 fő volt, majd 2009-ben 26 fő, 2010-ben 19 fő, ezután drasztikusan megnőtt 40 főre. Ez a növekedés annak tudható be, hogy módosult a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló kapcsolatos jogszabály változott, a változással kapcsolatos felülvizsgálatok még mindig folyamatban vannak, tehát ez a létszám még mindig változhat, a jogszabály-módosítás miatti átszórás miatt. Emiatt ez az adat még nem tekinthető véglegesnek, hiszen az átszórások még mindig folyamatban vannak, és a megváltozott munkaképességű személyek állapotában nem történt változás, hanem a jogszabály alapján szigorodott a felülvizsgálat.

A legfrissebb rendelkezésünkre álló adat 2016-os, amelynek alapján a megváltozott munkaképességűek száma 12 férfi és 16 nő.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A településen a munkahelyek száma kevés, intézményeink vannak, boltok vannak, illetve egy nagyobb foglalkoztató van, így csekély létszámban tud a lakosság itt helyben elhelyezkedni. A fogyatékkal élőknek helyben nincs lehetőség az elhelyezkedésre. A közfoglalkoztatásban fogyatékkal élő nem vesz részt.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén
Hátrányos megkülönböztetés nincs.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok
Elsősorban a közmunka program az, ami lehetőséget nyújt a közfoglalkoztatottnak elsajátítani az általa eddig nem ismert termelési módszereket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Csanádalbertin megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma 2008-ban 30 fő volt, ez 2009-re 26 főre csökkent, 2010-re tovább mérséklődött 19 főre, 2011-ben viszont egy kiugró emelkedés tapasztalható, 40 főre emelkedett az ellátást kapó személyek száma. Egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nem változik, fixen 2 fő.

Nappali ellátásban nem részesül fogyatékos személy.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	16	16
2014	16	17
2015	14	15
2016	12	16
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Csanádalbertin az épületek akadálymentesítettségéről elmondható, hogy az óvoda, az önkormányzat, az orvosi rendelő, a könyvtár és a Teleház épületei mozgáskorlátozottak részére is megközelíthetők. Szintén ide tartozik az új művelődési ház és sportcsarnok épülete is. Egyéb akadálymentesítéssel nem rendelkezünk.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a rendezvények bárki által szabadon látogathatók. A községben a közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférést az internet, a Teleház és a Könyvtár biztosítja.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	járó beteg szakellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	alapellátás	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem kell	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem kell	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		-	-	-	-	-	-	-	-	-
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem kell	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A település lakosainak kevés munkáltatói közül természeténél fogva egyiknek sincs lehetősége kínálni fogyatékkal élő személyek számára munkahelyet, így a munkahelyek akadálymentesítettsége nem mérhető. A községben a Községháza, az Idősek Klubja (ÖNO), az óvoda, az orvosi rendelő, a könyvtár-Teleház, mint munkahely akadálymentesítettsége megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Nincs akadálymentesítve, mivel nem indokolt.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen az egészségkárosodott személyek száma miatt nincs ilyen intézmény.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)
Pozitív diszkrimináció nem tapasztalható.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Községünkben évente több rendezvény kerül megrendezésre, ilyen a nyugdíjas egyesületek találkozója, a majális, a Jótékonyági bál, a Falukarácsony, melyhez nagy segítséget nyújt a Nyugdíjas Egyesület. Sportnapot majális alkalmával szervezünk, amely megmozgatja a falu apraját, nagyját. Télapó és karácsony alkalmával a helyi Nyugdíjas Egyesület és a pitvarosi Négy-Határ Kft. ajándékozza meg a helyi óvodásokat és kisiskolásokat. Idén áprilisban egy orosházi civil megmozdulás révén a helyi óvodánk egy eSprig típusú víztisztító-berendezést kapott adományként, mivel a község vízminősége nem megfelelő.

Az Evangélikus és a Katolikus Egyházak minden évben egyhetes hittantábort szerveznek a térség, ezen belül a csanádalberti kisiskolások részére.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Nincs.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
Ambrózfalva, Csanádalberti, Nagyér és Pitvaros községek önkormányzatai mikrotérségi társulásban vannak, Közös Önkormányzati Hivatalt működtetnek, óvodáik társulásban működnek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Csanádalbertin nincs nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Múltó Idő Nyugdíjas Egyesület településen lévő nyugdíjasok összefogásában segít. Havonta egy alkalommal összejövetelt tartanak, megünneplik a tagok névnapjait, köszöntik a születésnaposokat, a Szépkorúakat, kirándulásokat szerveznek, illetve a helyi óvodások, iskolásokat támogatják. Ilyen pld. a mikulás ünnepség, a Jótékonyági bál. Közreműködnek a Falukarácsony szervezésében. Évente egy alkalommal társadalmi munka keretében megszüpítik a községet.

A Csanádalbertiért Közalapítvány – kulturális tevékenységeket bonyolít le. Jelenleg egy pályázat, a temető és ravatalozó felújítása a Közalapítványon keresztül lett benyújtva, mely pályázat pozitív elbírálást kapott. A Közalapítvány anyagilag is támogatja a helyi óvodásokat és iskolásokat.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
Ilyen szereplő nincs.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
--

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 26-50 éves korosztály körében nagyobb arányú a munkanélküliség	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek jelentősen nagyobb aránya nő	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Gyermekek	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal
Gyermekek	Gyermeklétszám csökkenése	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése
Idősek	Az idősek informatikai jártassága csekély	☞ motiválás a tanulásra ☞ tanfolyamok szervezése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Idősek	Áldozattá válás	☞ Tájékoztatás és megelőzés
Nők	Munkanélküli nők magas aránya	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről
Nők	Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)	☞ Tájékoztatás
Fogyatékkal élők	A közigazgatási intézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	➤ Munkanélküliség csökkentése	önkormányzat
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	➤ A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése	önkormányzat
Gyermekek	➤ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	önkormányzat
Gyermekek	➤ Gyermekvállalási kedv erősítése	önkormányzat
Idősek	➤ Az idősek informatikai jártasságának növelése	önkormányzat
Idősek	➤ Egyedül élők életének megkönnyítése	önkormányzat
Idősek	➤ Az idősek áldozattá válásának megelőzése	önkormányzat
Nők	➤ Munkanélküli nők arányának csökkentése	önkormányzat
Nők	➤ Nők - rejtett problémák	önkormányzat
Fogyatékkal élők	➤ Teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés	önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák továbbra is szegregációmentesen élnek, és integrációjuk megoldott.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megtalálják a munkaerőpiacra történő tartós visszatérés lehetőségét, és gazdasági kiszolgáltatottságuk csökkenjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek családban történő harmonikus nevelkedését és jogainak érvényesítését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek fizikális és mentális problémáinak megoldására, lehetőség szerint a saját környezetükben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy az élet minden területén megkapják az esélyegyenlőséget.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők minél szélesebb körben akadály nélkül jussanak hozzá a közszolgáltatásokhoz.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Munkanélküliség csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a munkanélküliek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A munkavállalók számának emelkedése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: munkanélküliség 1%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának 0,5%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának 0,5%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Gyermekvállalási kedv erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermeklétszám csökkenése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: a települést vonzóvá tenni a családok számára, a gyermekek számának növelése Rövid: adatok áttekintése, problémák feltárása Közép: újszerű támogatási rendszer kidolgozása Hosszú: a gyermekszám csökkenésének megállítása, visszafordítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat, Civil szervezetek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 3 év Hosszú: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: adatok áttekintése Közép: gyermekek számának alakulása Hosszú: gyermekszám csökkenésének megállítása, esetleges növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Munkalehetőség hiányában továbbra is csökken a lakosság
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Technikai erőforrás Támogatás esetén anyagi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Munkanélküli nők arányának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküli nők magas aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Munkanélküli nők arányának csökkentése Rövid: Munkaerő-piaci helyzetelemzés elkészítése Közép: lehetséges együttműködési megállapodások előkészítése, megkötése Hosszú: Női foglalkoztatás növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről Adatgyűjtés, kapcsolattartás a munkaügyi központtal, lehetséges partnerek megkeresése, meglévő együttműködések fenntartása, képzés, átképzés,
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, célcsoport tagjai Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi központ, képzést szervezők, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 3 év Hosszú: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: helyzetelemzés Közép: stratégia kidolgozása, együttműködési megállapodások száma (1 db) Hosszú: munkanélküli nők számadatai (2% csökkenés)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célcsoport érdektelensége – tájékoztatás, motiváció Együttműködő partnerek hiánya – tájékoztatás, motiválás
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Nők – rejtett problémák
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A feltárt esetek száma nő Rövid: Lehetőségek felmérése, begyűjtése Közép: Széles körű tájékoztatás Hosszú: A bántalmazott nők merjenek segítséget kérni
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás Széles körű tájékoztatás az igénybe vehető segítségekről, tájékoztató előadások szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, jogvédő szervezetek, Családsegítő Szolgálat, jelzőrendszer tagjai, védőnő Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Rendőrség, háziorvos, védőnő, gyermekvédelmi felelősök
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hónap Közép: 1 év Hosszú 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: segítséget nyújtó szervezetek elérhetőségének ismertté válása Közép: információk közzététele, tájékoztató előadás megszervezése Hosszú: a családon belüli erőszak visszaszorítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek nem mernek segítséget kérni, félelem Anyagi kiszolgáltatottság
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás Előadási díj

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Az idősek informatikai jártasságának növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek informatikai jártassága csekély
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Az idősek informatikai jártasságának növelése Rövid: jártassági szint felmérése Közép: tanfolyamok szervezése Hosszú: megfelelő informatikai jártasság kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Kérdőívek eljuttatása és feldolgozása ☞ Tájékoztatás az idősek részére, motiválás a tanulásra ☞ Tanfolyamok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkéntesek, Önkormányzat intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hónap Közép: 1 év Hosszú: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Igénylők számának megállapítása Közép: Egy tanfolyam lebonyolítása Hosszú: az informatikai jártasság megszerzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Idősek részéről az érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Teleház segítsége

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Egyedül élők életének megkönnyítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyedül élők aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: az egyedül élők életének megkönnyítése Rövid: Kapcsolatfelvétel az idősekkel, helyzetfeltárás, igényfelmérés Közép: tájékoztatás, kapcsolattartás, programok szervezése, információnyújtás Hosszú: egyedül élők életének megkönnyítése, életminőségének javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Önkéntesek, Civil szervezetek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Nyugdíjas klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 2 év Hosszú: 4 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: (igény)felmérés és kiértékelés Közép: szolgáltatások nyújtása, folyamatos tájékoztatás, pályázati lehetőségek keresése Hosszú: az egyedül élők életminőségének javítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek részéről érdektelenség
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Az idősek áldozattá válásának megelőzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A környéken növekedik az áldozattá váló idősek száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Az idősek, különösen az egyedül élők áldozattá válásának megelőzése Rövid: tájékoztató anyag elkészítése Közép: tájékoztatás, információnyújtás minden lehetséges csatornán Hosszú: folyamatos tájékoztatás, bűncselekmények elkerülése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás és megelőzés
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Rendőrség, Önkéntesek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: veszélyeztetett idősek számának megállapítása Közép: maga a tájékoztató anyag Hosszú: folyamatos tájékoztatás, bűncselekmények megelőzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek továbbra is bizalommal fordulnak az idegenekhez Fizikai állapotuk nem teszi lehetővé a védekezést
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Akadálymentesítés megoldása Rövid: járdák állapotának felmérése, intézmények akadálymentesítése Közép: Középületek megközelítésének megoldása Hosszú: Teljes akadálymentesítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés Felmérés, forrásbiztosítás; pályázatok írása; közmunka szervezése; karbantartás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Helyi vállalkozók, önkéntesek, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 3 év Hosszú: 6 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: felmérés Közép: pályázatok írása, elszámolása, elkészült projektek átadása Hosszú: elégedettségmérés, állapot fenntartása, karbantartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Források hiánya: - pályázatok, - önkéntesek, - közmunka
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Céltámogatás Pályázatok Önkormányzati saját forrás hozzárendelése

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Munkanélküliség csökkentése	Munkanélküliség	A m.váll. számának emelkedése			Önkormányzat	2021.06.30.			
2	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése	A 180 napnál régebben reg. munkanélk. Ar.	A régen reg. m.nélküliek sz. csökkentése			Önkormányzat	2021.06.30.			
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	A rendszeres gy.-véd. kedv. részesítettek száma magas	A részesítettek számának csökkentése			Önkormányzat	2021.06.30.			
2	Gyermekvállalási kedv erősítése	Gyermeklétszám csökkenése	Gyermekszám növekedése			Önkormányzat	2023.06.30.			
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Munkanélküli nők arányának csökkentése	Munkanélküli nők aránya magas	Munkanélküli nők arányának csökkenése			Önkormányzat	2023.06.30.			
2	Nők – rejtett problémák	Családon belüli erősz. von. adat hiánya (rejtett)	Esetek feltárása, merjenek segítséget kérni			Önkormányzat	2021.06.30.			
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek informatikai jártasságának növelése	Az idősek inf.orm jártassága csekély	Informatikai jártasság növelése			Önkormányzat	2020.06.30.			
2	Egyedül élők életének megkönnyítése	Magas az egyesülők aránya	Egyedül élők élet. könnyítése			Önkormányzat	2022.06.30.			
3	Az idősek áldozattá válásának megelőzése	Áldozattá válás	Megelőzés			Önkormányzat	2020.06.30.			
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Teljes körű akadálymentesítettségre törekvés	Akadályment. nem teljes körű	Teljes körű akadályment.			Önkormányzat	2024.06.30.			

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

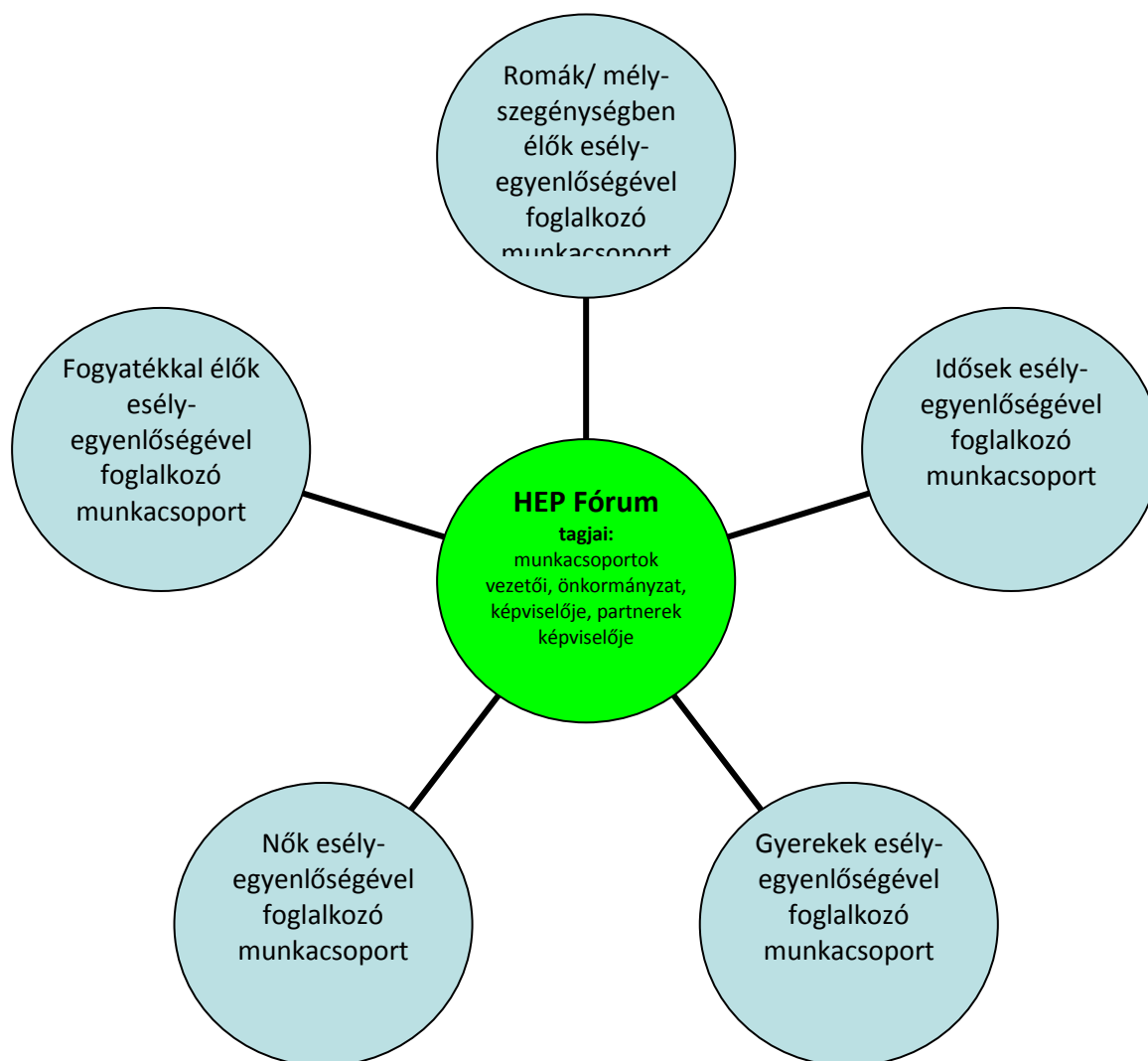
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-t, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Csanádalberti község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Csanádalberti község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 78/2018. (VII.25.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

A Csanádalberti Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Aláírások:

Csjernyik Zoltán
polgármester

Kasuba Róbert
plébános

Hósné Anda Éva
védőnő

Kosztolányi Miklósné
Idősek Klubja Csanádalberti

Czördör Krisztián r.szds.
őrsparancsnok

Deli Sándorné
Múló Idő Nyugdíjas Klub

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.